

Per què existeixen l'indult i l'amnistia, i quines són les conseqüències?

Aquestes dues figures jurídiques són la manifestació de l'antic dret de gràcia que podien exercir els estats. La finalitat de l'indult consisteix a anul·lar els efectes d'una pena o bé commutar, és a dir substituir aquesta pena per una altra menys greu amb la finalitat que serveixi per a la realització d'una justícia material en aquells casos en què l'aplicació de la llei donaria lloc a resolucions materialment injustes o no adients; és a dir, es basa en raons d'equitat. Tots recordem haver sentit per televisió que al cap de molts anys surt una sentència que condemna una persona a anar a presó per un delictes menor, que mai més ha delinquit, que està treballant des de fa molt temps, té família al seu càrrec i el fet d'ingressar a presó li suposaria un greu perjudici per a ell i el seu entorn.

La finalitat de l'amnistia es perdonar el delictes i normalment es fa per raons polítiques de caràcter extraordinari com per exemple, l'acabament d'una guerra, la celebració d'uns determinats anys de la entronització d'un rei, generalment els vint-i-cinc o cinquanta anys, etc. i es fa servir com un instrument per obtenir un bé major per a la societat com es per exemple, restaurar després d'una guerra la convivència i la pau social en un país. Assenyalem a grans trets quines són les característiques i el contingut de cadascuna d'aquestes dues figures.

L'indult

a) És anul·lar els efectes d'una pena o bé substituir-la per una de menor. Això suposa que hi ha una sentència judicial ferma, és a dir definitiva, que o bé s'està complint o que encara s'ha de començar a complir. No afecta per res les anteriors sentències ja complertes. Al condemnat se li perdona solament el compliment de la pena, però aquesta continua existint perquè no se li perdona el delictes i per tant segueix tenint responsabilitat penal i té antecedents penals. D'això és deriven dues conseqüències juridicopenals molt importants: Primera, en tenir solament el perdó del compliment de la pena, continua tenint responsabilitat penal i el delictes segueix existint. Segona, si el condemnat torna a fer al cap d'un temps el mateix tipus de delictes, se'l considera reincident.

b) L'indult sempre es concedeix a títol individual, a títol personal, mai a un col·lectiu o conjunt de persones. i es concedeix per tot tipus de delictes.,

c) L'indult pot ser total, llavors comprèn totes les penes a què s'hagués estat condemnat i que encara no s'hagin complert totalment o bé encara no s'hagin començat a complir, però no afecta les penes ja acomplertes. O bé pot ser un indult parcial, que consisteix a substituir algunes penes o una part per unes altres menys feixugues, però el que no està mai permès és perdonar la condemna en costos i les multes.

d) L'indult el concedeix el Rei a proposta del Ministeri de Justícia, prèvia deliberació del Consell de Ministres i s'aprova mitjançant un Reial Decret que es publica en el BOE. Per tant, és sempre un acte administratiu elaborat pel poder executiu que és el govern d'un país. Poden demanar l'indult: els ciutadans, el Govern o el mateix tribunal sentenciador. Es presenta davant el Ministeri de Justícia, però quan es tracta de particulars es pot presentar davant el Tribunal sentenciador o el centre penitenciari corresponent on s'està complint la pena.

e) És una figura recollida en la Constitució espanyola.

L' amnistia

a) Es perdona la pena i es perdona el delicte. No hi ha, per tant, responsabilitat penal. Podem dir que l'amnistia és l'oblit del delicte i per tant no queden antecedents penals. La llei diu que tota responsabilitat penal té una responsabilitat civil, com és en aquest cas la més freqüent, la d'indemnitzar els perjudicats. En l'amnistia ens trobem que en la majoria dels supòsits s'extingeix la responsabilitat civil. L'amnistia no necessàriament ha de recaure en persones condemnades per una sentència judicial ferma, pot recaure abans de la fermesa. Així com l'indultat no perd la condició de condemnat, la persona que és objecte d'una amnistia sí que perd aquesta condició perquè se li perdona haver comès un delicte i per tant, tampoc no serà reincident si tornés a cometre el mateix delicte.

b) No recau mai a títol individual, sinó que recau sempre sobre una col·lectivitat. Només recau en delictes polítics.

c) Per concedir una amnistia cal que el poder legislatiu, en aquest cas les Corts Generals espanyoles, elabori una llei orgànica que s'ha d'aprovar per majoria qualificada i posteriorment aprovada pel Govern, pel poder executiu i, com en el cas de l'indult, el concedeix el Rei i es publica en el BOE.

d) És una figura jurídica que no està recollida en la Constitució espanyola.